

ANKARA VALİLİĞİ
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ'NE

BAŞVURUDA BULUNAN _____:

KONU _____: Filyasyon ekibinde yapılan görevlendirme kapsamında dişhekimleri tarafından Covid-19 tanılı hastaların bulguları değerlendirilerek ilaç verilmesi hakkındadır.

Müdürlüğünüzün 03.08.2020 tarih 62693856-149-E.3 sayılı yazısında; ağır seyretmeyen Covid-19 tanılı hastaların tedavilerinin evden yürütüleceği, numune alma ve ilaç verme işlemlerinin de hastaların bulgularının değerlendirilmesinin ardından dişhekimlerinin de bulunduğu filyasyon ekipleri tarafından yerine getirileceği ifade edilmiştir.

Müdürlüğünüzce filyasyon ekibinde görevlendirmem yapıldığından tarafımdan da Covid-19 tanılı hastaların bulgularını değerlendirerek ilaç yazmam beklenmektedir. Buna karşılık aşağıda açıklayacağım üzere söz konusu uygulamanın hukuka aykırı olduğunu düşünmekteyim.

Covid-19 tanılı hastalara ilaç verilmesi vücut bütünlükleri üzerinde etki doğuran bir müdahale niteliğindedir. Vücut bütünlüğüne müdahalenin hukuka uygun sayılacağı durumlar Anayasanın 17.maddesinde; tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller olarak belirlenmiştir.

Tıbbi zorunluluk halinde vücut bütünlüğüne müdahalenin kapsam ve sınırları 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda düzenlenmiş, hekimler ile dişhekimlerinin görev ve yetkileri Kanunda ayrı fasıllarda gösterilmiştir. Buna göre; Diş tabibi, insan sağlığına ilişkin olarak, dişlerin, diş etlerinin ve bunlarla doğrudan bağlantılı olan ağız ve çene dokularının sağlığının korunması, hastalıklarının ve düzensizliklerinin teşhisi ve tedavisi ve rehabilite edilmesi ile ilgili her türlü mesleki faaliyeti icra etmeye yetkilidir.

İlaç kullanımında doğrudan hastanın beden bütünlüğünü etkileyen bir tıbbi müdahale söz konusu olmasa da, vücutta meydana getirdikleri etkiler nedeniyle ilaçların, hastanın bedeni veya ruhi anlamda zarar görmesine neden olma ihtimali söz konusudur. İlaç reçete ederken hekimin bulguları gereğince

değerlendirmesi, ilacın hastalığa uygun olup olmadığını, hastanın kullandığı bir başka ilaçla etkileşimi olup olmayacağını tespit etmesi, ilacın dozajını doğru belirlemesi ve olası yan etkileri bilerek hastayı bu konuda aydınlatması gerekmektedir.

Güncel durumda Covid-19 hastalığı tedavisi dış hekimliğinin yetki alanında yer almamaktadır. Covid-19 tanılı hastalara ilaç verirken yukarıdaki hususları gereğince tespit edebilmem mümkün olmayabileceğinden, hastaların vücut bütünlüğüne yapılan müdahalenin tıbbi zorunluluk olarak kabul edilmesi mümkün olmamaktadır.

Bu halde Covid-19 tanılı hastalara ilaç yazmamı hukuka uygun kılan kanuni bir düzenleme bulunup bulunmadığının tespiti gerekmektedir. Müdürlüğün ilgili yazısında dışhekimlerine böylesi bir yükümlülük vermenin yasal dayanağı olarak salgın hastalıklarla mücadeleye ilişkin esasların düzenlendiği 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 67, 68 ve 69.maddeleri gösterilmiştir. Söz konusu maddelerde özetle;

- Bir salgın hastalığın ortaya çıkması halinde görevli hekimlerin gerekli incelemeleri yapacağı, bu kapsamda hekimin hastanın yanına girmeye, hastayı ve diğer ev sakinlerini muayene etmeye, hastalığın ortaya çıkış biçimi ve seyrine dair bilgi talep etmeye yetkili olduğu,
- Tabip bulunmayan yerlerde salgın hastalık hakkındaki bu incelemenin Sağlık Bakanlığının talimatıyla küçük sıhhat memurları tarafından yapılacağı,
- Hekimlerin ve küçük sıhhat memurlarının bu kapsamda lazım gelen tedbirleri almaya mecbur olduğu

Düzenlenmiştir.

Maddede, tabip olmadığı hallerde dış hekimlerinin de dâhil olduğu küçük sağlık memurları yalnızca salgın hastalık hakkında **inceleme** yapmakla yetkili kılınmıştır. Bu incelemenin içeriği ise hastanın yanına girmek, hastayı ve gerekirse ev sakinlerini muayene etmek, hastalığın ortaya çıkışı ve seyrine dair açıklama ve bilgi talep etmek ile sınırlı tutulmuştur. Hastanın tedavisi için tıbbi girişimlerde bulunmak ise salgın hastalığa ilişkin yapılacak inceleme kapsamında sayılmamıştır.

Müdürlüğünüzce böylesi bir işlem tesis edilmesinin keyfi bir nedene dayanmadığı, kamu sağlığının korunması amacı taşıdığını, salgın hastalıkla mücadelenin olağan sağlık hizmetlerinden farklı şekilde yürütülmesinin, özellikle Ankara ilinde artan vaka sayıları, hastanelerin yoğunluğu ve hekimlere duyulan ihtiyaç düşünüldüğünde anlaşılır olduğunun farkındayım. Tıbbi Deontoloji Tüzüğü ile TDB Dışhekimliği

Meslek Etiği Kuralları uyarınca da bir hekim olan diş hekiminin öncelikli görevinin hastalıkları önlemeye ve bilimsel gerekleri yerine getirerek hastaları iyileştirmeye çalışmak, insanın yaşamını ve sağlığını korumak olduğunu bilmekteyim. Bu nedenle salgının başlangıcından bu yana bir diş hekimi olarak üzerime düşen görevleri eksiksiz şekilde yerine getirdim, insan sağlığını her şeyin üzerine tutarak benimsediğim etik değerler uyarınca hizmet vermeye devam ettim.

Uygulamaya devam edilmesi halinde, herhangi bir hekim tarafından reçete edilmemiş, herhangi bir tıp hekiminin görmediği, hastalık bulgularının gereğince değerlendirilemediği hastalığa uygun bir ilaç olup olmadığı, hastanın kullandığı herhangi başka bir ilaçla etkileşip etkileşmediği, doğru dozaj değerlendirilmesinin yapılp yapılmadığı ve olası yan etkilerinin olup olmadığı bilinmeden hastaya tarafımda ulaştırılması beklenen ilaçlardan kaynaklanan sorumluluğun tarafıma değer organizasyonu bu şekilde oluşturan idarenize ait olacağı düşünceindeyim.

Bu nedenle Müdürlüğünüzden uygulamanın bilimsel veriler ışığında tekrar değerlendirilmesini ve başvuruma ilişkin tarafıma yazılı şekilde yanıt verilmesini talep etmekteyim.

Saygılarımla.

Ad-Soyad

İmza